

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 423/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen avustajakoiratoiminnan kehittämistä ja tukemisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ritva Elomaan /ps ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 423/2020 vp:

Miten hallitus tulee edistämään avustajakoirien saatavuutta niin, että kaikille apua tarvitseville löytyy koira kohtuullisen jonotusajan puitteissa ja

miten aiotaan varmistaa riittävä rahoitus avustajakoirien hankintaan ja koulutukseen sekä ylläpitoon?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Terveydenhuoltolaissa (1326/2010) apuvälineet ovat osa hoidon ja lääkinnällisen kuntoutuksen kokonaisuutta. Lääkinnällisen kuntoutuksen tarve, tavoitteet ja sisältö on määriteltävä kirjallisessa yksilöllisessä kuntoutussuunnitelmassa.

Terveydenhuoltolakia (1326/2010) soveltava sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta (1363/2011) kuvaa periaatteet, joita apuvälineitä luovutettaessa noudatetaan. Apuvälinetarve on arvioitava käyttäjälähtöisesti, oikea-aikaisesti ja yksilöllisesti. Tarpeen arvioinnissa on otettava huomioon potilaan toimintakyky, elämäntilanne ja elinympäristön apuvälineen toimivuudelle asettamat vaatimukset. Apuvälineratkaisut ovat aina yksilöllisiä. Apuvälineratkaisuissa pyritään parhaaseen mahdolliseen kokonaisratkaisuun henkilön toimintakyvyn tukemiseksi.

Yhtenäisissä kiireettömän hoidon perusteissa 2019 todetaan, että ensisijaisesti turvataan apuvälineet, jotka ovat välttämättömiä elintärkeiden ja keskeisempien päivittäisten toimintojen ylläpitämiseksi tai välttämättömiä henkilön itsenäisen suoriutumisen tukemisessa. Erikoissairaanhoidossa arvioidaan sellaisten apuvälineiden tarve, joiden arviointi, valinta ja ylläpito vaativat erityistä asiantuntemusta, kuten nykyisin muun muassa sähköpyörätuolit ja opaskoirat. (Yhtenäiset kiireettömän hoidon perusteet 2019. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 2019:2.)

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteita koskeva opas ohjaa yhdenmukaisiin käytäntöihin ja palveluprosesseihin. Oppaassa todetaan, että apuvälineratkaisut ovat aina yk-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 423/2020 vp

silöllisiä ja perustuvat apuvälinetarpeen arviointiin. (Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet. Opas apuvälinetyötä tekeville ammattilaisille ja ohjeita asiakkaille. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 35/2018.)

Päivitetty opas valtakunnallisista lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteista ilmestyy alkusyksystä 2020. Päivitetyssä oppaassa ei ole vielä mukana sellaisia apuvälineryhmiä tai ratkaisuja, jotka tarvitsevat lisäselvitystä. Lisäselvityksiä varten sosiaali- ja terveysministeriö perustaa työryhmän, jonka tehtävänä on luoda luovutusperusteet muun muassa toiminnallisille hermo-lihasstimulaattoreille ja hybridiortooseille sekä avustajakoirille. Yhtenäiset luovutusperusteet lisäävät yhdenvertaisuutta apuvälineratkaisuissa sekä tukevat apuvälineiden saatavuutta.

Sairaanhoitopiirien apuvälinekeskukset yhteistyössä erikoissairaanhoidon eri erikoisalojen ja kuntien kanssa arvioivat alueensa apuvälinetarpeen ja kilpailuttavat niiden hankinnan. Näiden tietojen perusteella varataan rahat talousarvioon seuraavan vuoden apuvälineisiin, kuten esimerkiksi sähköisiin liikkumisen apuvälineisiin tai opaskoiriin. Samalla tavalla sairaanhoitopiirien apuvälinekeskukset tulevat arvioimaan avustajakoirien ja niihin tarvittavan rahoituksen tarpeen alueellaan.

Helsingissä 10.6.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru